

Beleidsplan JBR

Visie:

Met kinderen op weg gaan binnen de gemeenschap van de kerk. Hen leiden en begeleiden tot volwassen discipelen met hart voor de Heere, voor elkaar en voor Zijn werk in deze wereld.

Doorgeven en voorleven zijn daarbij sleutelwoorden

Vanuit deze visie heeft de JBR een aantal speerpunten geformuleerd in overleg met de diverse geledingen en (wijk)kerkenraden binnen de gemeente.

Speerpunten zijn: **Geloofsopvoeding** en het ontwikkelen van **integrale leerlijnen**.

Geloofsopvoeding

Geloofsopvoeding is primair een taak van ouders en de gezinnen. Zij zijn de bouwstenen van het geestelijke huis. Aan iedere vorm van jeugdwerk gaat geloofsopvoeding vooraf. Uit alle onderzoeken blijkt dat ouders verreweg de meeste invloed hebben op het geloof van hun kinderen. Jongeren geven dit zelf ook aan. Het geloof van de kinderen ligt praktisch altijd in het verlengde van het geloof van de ouders. Als ouders niet veel met geloven bezig zijn en weinig betrokken zijn bij de kerk, zal hun kind dit overnemen, op een enkele uitzondering na.

Daaruit volgt dat wij als eerste moeten inzetten op ondersteuning en toerusting van ouders bij de (geloofs)opvoeding.

Investeren in de ouders is 'effectiever' dan investeren in het jeugdwerk.

De JBR heeft daarom het project geïnitieerd 'Gezinnen Kerk en Geloof'. Dit project zal door Esther van Maanen worden uitgevoerd in wijk 1. De uitkomsten van dit project zullen als in de eerste plaats teruggekoppeld worden naar de JBR en vervolgens in overleg met de (wijk)kerkenraden gemeente breed geïmplementeerd worden.

De eredienst vormt het hart van het gemeente-zijn. Daar ontmoeten jong en oud elkaar en worden Gods grote daden herdacht en gevierd, zoals ook verwoord wordt in psalm 78. In deze psalm wordt het ook een plicht van de ouders genoemd om de Tora (Schrift) over te dragen aan de kinderen, opdat ze nooit meer zouden vergeten wat God heeft gedaan.

Leren vindt plaats in een ketting van geslachten waarin ouders en kinderen een schakel zijn. De eredienst is het centrum van gemeente-zijn. Kinderen en Jongeren horen daar helemaal bij. De JBR vindt het belangrijk dat kinderen en jongeren daar ook een plaats in hebben en daar bij betrokken worden.

Integrale leerlijnen

Naast de lijn van het ondersteunen van gezinnen is er door de JBR nagedacht over een andere lijn ingegeven door de vraag van de AK, namelijk die van een **lerende gemeente**, waarbij de JBR vooral focust op de leeftijd 0-23 jaar.

Uitgangspunten daarbij zijn:

- De Bijbel is de norm en de gezaghebbende bron waar God tot mensen spreekt conform de belijdenis van de gereformeerde traditie. De centrale plaats van de Bijbel hangt samen met een besef dat God de Heilige is en dat Zijn spreken relevant is ook voor de actualiteit/ het leven van mensen nu en deze tijd. Het is de HEERE die ook in onze tijd Zijn gemeente bouwt en leidt.
- Dat de gemeente een belangrijke plaats is van ontmoeting en toerusting en waar levens worden vernieuwd. Dit vindt plaats zowel in de eredienst als in de kerkelijke activiteiten daarbuiten. De gemeente mag een veilige plaats zijn waar geloof geleefd en (uit)gedeeld wordt, waar doorgeven en voorleven handen en voeten krijgt.
- Leren is leren voor en in de praktijk, het is meedoen en samendoen met als doel "Opdat de mens die God toebehoort, volmaakt zou zijn, tot alle goed werk volkomen toegerust (2 Tim. 3:17).

In de gesprekken rondom de 'Groeitermen' die de JBR heeft gevoerd met de diverse geledingen in de gemeente zijn de volgende aandachtspunten geformuleerd:

- Er zal meer moeten worden aangehaakt bij de ontwikkelingsfase van het kind. Voor de puberteit staat het kind open voor kennis, het cognitieve aspect verdient daarom meer aandacht. Wanneer wij vaststellen dat er in toenemende mate sprake is van een neergang van kennis bij jongeren hebben wij de uitdaging geformuleerd. Het zou goed zijn om op jongere leeftijd met (gericht en op niveau) kennisoverdracht te beginnen. Daarmee kan al begonnen worden bij de kinderopas.

Voorstel: Tijdens de kinderopas worden er in een cyclus van één jaar de Bijbelverhalen (bijbelrooster) aangeboden met een verwerking daaraan gekoppeld. Dit geldt voor de oppasgroepen vanaf ongeveer 2 jaar. Het is goed om te inventariseren waar mogelijkheden zijn en hoe dit concreet kan worden vormgegeven. Daarbij moet rekening worden gehouden dat niet alle tijden van de kerkdiensten handig zijn voor (kleine)kinderen.

Concreet:

- Te overwegen is om de bijbelklas vorm te geven vanaf groep 0 t/m groep 3. Voor kinderen uit groep 3 kan een kerkdienst qua concentratie te lang duren.

Omdat het goed is de focus niet zozeer te leggen op kwantiteit, maar op kwaliteit is het goed om te kijken of er niet teveel van hetzelfde wordt aangeboden. Uit de ontwikkelingsstadia van kinderen blijkt dat kinderen tot 12 zeer open staan voor kennis. Als JBR willen wij daarom in samenwerking met onze hervormde scholen aandacht vragen voor het aspect van kennisoverdracht. Daarbij realiseren wij ons dat geloofsoverdracht vooral thuis plaatsvindt. De kerk en ook de school kunnen daarin wel een aanvullende en stimulerende rol vervullen.

Concreet voorstel:

- In alle wijken wordt eerder begonnen met catechese. In overleg met de hervormde scholen wordt gekeken hoe en op welke wijze het catechesetraject eerder kan worden opgestart en vorm gegeven.

Voorstel JBR:

Tot 12 jaar biedt de kerk één activiteit aan waarbij vooral het leeraspect aandacht krijgt en accent ligt op **persoonlijk geloven**. Daarbij is het goed om te realiseren dat leren meer is dan het overdragen van cognitieve kennis. Het is het overwegen waard om in die ene activiteit variatie en differentiatie aan te brengen afhankelijk van niveau, belangstelling en mogelijkheden. Ook het aspect van het vieren is daarbij belangrijk. Al vierende (christelijke feesten/Bijbelse feesten) worden Gods grote daden herdacht, beleefd en verkondigd. Wellicht is het mogelijk om het vieren binnen het gezin en kerk meer op elkaar te laten betrekken en op elkaar te laten aansluiten.

De gemeente Barneveld mag zich gelukkig prijzen met de Hervormde scholen. Er is een directe (ver)binding tussen kerk en school en vice versa. In de methode van 'Levend water' wordt veel aan bijbelonderwijs gedaan. De leerlingen krijgen in de loop van jaren van het basisonderwijs veel Bijbelverhalen aangereikt met een verwerking die past bij hun ontwikkeling. Dat hoeft de kerk niet nog eens over te doen. Zij heeft haar eigen verantwoordelijkheid en perspectief waarbij de visie, zoals de JBR deze heeft geformuleerd, leidend is.

Geloofsoverdracht vindt altijd plaats in de actuele maatschappelijke context. Het gegeven dat de werkdruk in gezinnen groter is dan voorheen is het verstandig daar rekening mee te houden in het beleid. Wanneer er geconstateerd wordt dat geloofsoverdracht vooral thuis plaatsvindt, is het passend geen overvol programma aan kinderen aan te bieden. In veel gevallen werken beide ouders en zal het moeilijker worden om vrijwilligers te vinden voor kerkelijke activiteiten. Het is goed om daarbij te bedenken dat de geloofsoverdracht van de ouders niet primair in tijd zit, maar in de vraag of zij zelf uit het geloof leven en dat consequenties laten hebben voor alles wat ze zeggen en doen, voor leer en leven.

De kracht van een activiteit zit veelal niet in de kwantiteit, maar in de kwaliteit. Beter een goed opgezet, doordacht en zorgvuldig uitgevoerde activiteit, dan een veelheid van programma's die demotiverend zijn voor zowel de leiding als voor de deelnemers. Het verdient aandacht om te inventariseren of zondagsschool, club en catechese (onder de 12 jaar) niet in elkaar gevoegd kunnen worden tot één activiteit waarbij het leeraspect extra aandacht krijgt. Het voorstel van de JBR is om tot de middelbare school kerkelijke activiteiten vooral op wijkniveau vorm te geven. Dit sluit overigens grotendeels aan bij de bestaande situatie.

Een combinatie van leren en ontspannen is mogelijk, maar dan moet wel duidelijk zijn wat beoogd wordt en hoe dit praktisch kan worden vormgegeven.

Er kan gedifferentieerd worden in meerdere niveaus. Bijvoorbeeld doordeweeks een uur basiscatechese en om de week een meer ontspannende clubavond.

Basiscatechese:

Insteek: Bijbelverhalen, het leren kennen van het Oude Testament en Nieuwe Testament.

Clubaspect: Omgang met vrienden, muziek, pesten in de klas, geld en ook diaconale activiteiten kunnen hierbij genoemd worden zoals: cupcakes versieren en in het verpleeghuis rondbrengen, een bezoek brengen aan eenzame gemeenteleden van de kerk, samen een actie op touw te zetten voor minderbedeelden, etcetera.

Dit kan samengevat worden de kernwoorden: vertrouwen, geloven, gezelligheid en respect voor de medemens.

Van 12-18 jaar zijn leeftijdgenoten erg belangrijk. Juist in deze leeftijdsfase is het goed wanneer de kerk ontmoetingsplaatsen creëert, **het samen geloven**. Ons voorstel is om te beginnen met het leren geven van verantwoordelijkheden, waardoor jongeren ook actief bij de gemeente betrokken worden. Het leeraspect blijft belangrijk, maar krijgt vooral aandacht binnen een relationele setting. Het voorstel van de JBR is om te inventariseren of catechese en club niet ineen kunnen worden geschoven. De FM methode sluit goed aan bij dit voorstel. Een mogelijkheid is om de FM wat uit te bouwen en misschien inhoudelijk iets anders vorm te geven. In deze leeftijdsfase kan datgene dat aangereikt is in de voorgaande jaren verwerkt worden en handen en voeten krijgen in het leven van jongeren. Het zijn de jaren waarin vaak de beslissende keuzes gemaakt worden. Aansprekende identificatiefiguren zijn daarin belangrijk. Er moet met zorg gezocht worden naar goede leiding. Het toerusten van leidinggevendenden is van essentieel belang en moet daarom jaarlijks op de agenda van de (wijk)kerkenraden staan.

Jongeren bezoeken in deze leeftijdsfase de middelbare school. Ons voorstel is om **bovenwijks** gelegenheden tot ontmoeting te organiseren om zo vorm te geven dat er gemakkelijk uitwisseling kan plaatsvinden tussen de verschillende wijken.

Het is belangrijk om ook het diaconale aspect onder de aandacht van jongeren te brengen, om jongeren te bewegen tot het omzien en het dienen van de ander.

Concreet:

- Zingen in Nebo op feestdagen;
- 1x per jaar, bezoek van catechisanten aan ouders in de wijk;
- Participatie in het HGJB project;
- Betrokkenheid en input in de eredienst door direct contact predikant-jongeren;
- Meer participatie van jongeren bij jongerenwerk, zowel bij de uitvoer als bij de voorbereiding.

Goedlopende activiteiten als Trefpunt etc. kunnen gewoon blijven bestaan, naast het mainstream jeugdwerk kunnen bestaande goedlopende clubs gehandhaafd blijven.

Van 18-23 jaar wordt de blik verbreed en komt de wereld in het vizier, **geloven in de wereld**.

Het is van belang om jongeren in deze periode toe te rusten, hun geloof leren verwoorden en verantwoorden. Veel 18-plussers verdwijnen uit de kerk, de vertrouwde sociale kerkelijk structuren vallen bij uitwonende studenten weg. De verschillen tussen jongeren worden groter. Er is een groep die gaat werken, anderen gaan studeren. Het verdient aandacht om met elkaar na te denken hoe en op welke wijze deze jongeren kunnen worden toegerust om als verantwoordelijke christenen in de samenleving staande te blijven en de confrontatie aan te durven gaan.

Jongeren hebben hun eigen netwerken opgebouwd en het wellicht passender om activiteiten bovenwijks te organiseren. In deze fase vindt er een verdieping plaats van geloof. De kerk kan wellicht support bieden in de vorm van toerusting en coaching in bijbel- en studiekringen, ook de catechese kan hierbij worden genoemd en 'Youth Alpha'.

Een ander aspect is dat jongeren meer verantwoordelijkheden dienen te krijgen binnen het geheel van de gemeente. Het is goed om daarbij te realiseren dat er doeners en denkers zijn. De gemeente heeft beide nodig, niemand kan en mag aan de zijlijn blijven staan.

Enkele randvoorwaarden:

- Wees zorgvuldig in het selecteren van mensen voor bepaalde taken. Misschien goed om niet eerst vacaturegericht te zijn, maar gavengericht. Alle gaven en alle mensen zijn nodig voor de opbouw van de gemeente. Niet iedereen kan catechese of club geven of met baby's omgaan. En wanneer mensen een taak hebben, is dat niet een afsluiting van een traject, coaching en toerusting blijven van groot belang. Creëer daar ook ruimte voor en investeer in mensen. Durf bij het benaderen van mensen voor een bepaalde taak ook te vragen of zij werkelijk een discipel van Jezus zijn, niet om een meetlat aan te leggen, maar wel omdat zij als leiding identificatiefiguren zijn.
- Laat de gemeente een ontmoetingsplek zijn voor jong en oud, zodat ook van elkaar geleerd kan worden. Samen zijn wij gemeente van Jezus Christus. Laat de ontmoeting ook vooral gecentreerd zijn rondom een open Bijbel, dat is ook wat ons samenbindt. Wij zijn samen één, dat is wat anders dan het altijd samen eens te zijn in alles. Later wij het ook niet erg vinden dat er (interpretatie)verschillen zijn, daarmee staan wij ook in een gereformeerde traditie.
- Betrek jongeren zo vroeg mogelijk bij vormen van gemeente zijn, wacht niet te lang met het geven van verantwoordelijkheden en laat de gemeente het eens niet zo erg vinden als er 'foutjes' worden gemaakt. Geef jongeren ook een plaats bij de voorbereiding of evaluatie van de dienst en laat hen daarin ook participeren voor zover dat mogelijk is. Is goed voor jongeren, maar ook voor de predikant en kerkenraden Geef jong en oud ook de ruimte om geloven vorm te geven in het leven van iedere dag.

Om dit alles vorm te kunnen geven is er professionele aansturing nodig. Hierbij denken wij aan een persoon met kennis van het jongerenwerk in kerkelijke gemeenten en jeugdprocessen. Daarom een verzoek om het inzetten van een professionele jongerenwerker in de gemeente te overwegen.

Waarom een jongerenwerker?

Het takenpakket van de jongerenwerker is samen te vatten onder de volgende thema's (Voor uitgewerkte versie: zie bijlage)

1. Ondersteunen van de jeugdbeleidsraad;
2. Ondersteunen jeugdwerk algemeen;
3. Ondersteunen van de vrijwilligers;
4. Ondersteunen van de gezinnen;
5. De nieuwe initiatieven ontplooien;
6. Netwerken.

Hervormd Barneveld is een grote gemeente met (nog) bijzonder veel jeugd, maar liefst zo'n 2.000 gemeentelieden zijn tussen de 0-23 jaar. Tegelijkertijd verlaten iedere maand 400 jongeren in Nederland de kerk¹ en zal de invloed van de secularisatie in Barneveld ook steeds meer voelbaar gaan worden.

Willen wij dat de jeugdwerker voldoende aandacht kan besteden aan de bovengenoemde punten, is het wenselijk hem of haar voor fulltime (1,0 fte) aan te nemen. Dit zou een grote financiële investering betekenen, waardoor er wellicht andere elementen van het gemeentewerk minder geld te besteden zullen hebben. Tegelijkertijd is meer dan een kwart van de gemeente 'jeugd' en zou het onze hoogste prioriteit moeten hebben, dat ook de nieuwe generatie hun leven aan de Heere toe zal wijden, wat anno 2014 zeker niet vanzelfsprekend is.

Wanneer een fulltime baan een te grote aanslag op het budget betekent kan worden uitgeweken naar een dienstverband van minimaal 20 uur per week over een heel kalenderjaar. Waarbij de uren in jeugdwerkarme periodes ingezet worden tijdens de periode van het winterwerk. De JBR heeft een bedrag van € 8.000 begroot (2014) om een gedeelte van de kosten van deze inzet te kunnen bekostigen. Overigens doen wij ook een beroep op de gemeente om het jeugdwerk in gebed en gaven te gedenken.

Tot slot:

Jeugdwerk dient een integraal onderdeel te zijn van ons gemeentewerk. Een visie verwoorden ten aanzien van jeugdwerk heeft implicaties voor het totaal van de gemeente. Wanneer deze visie niet wordt ingebed in het totaal van gemeentezijn loopt jeugdwerk het risico steeds los van de gemeente te komen en dreigen jongeren buiten de 'gemeentebuit' te raken. Aanbevelingen ten aanzien van het jeugdwerk raken daarmee de gehele gemeente. Juist als wij constateren dat 'geloofsopvoeding' primair een taak van ouders is en de gezinnen de bouwstenen zijn van de gemeente, een tempel in het klein.

¹ http://www.generatio.nu/nl/363/Het_is_5_voor_12!?utm_source=Abonnees&utm_campaign=67ddbfbab27-NieuwsbriefGeneratio_april_2014&utm_medium=email&utm_term=0_f23c714392-67ddbfbab27-104084677

De gemeente is een lerende gemeente. Rondom een open Bijbel leren jong en oud de grote daden van God te gedenken en te vieren. Waar men kennis neemt van Zijn beloften en geboden en deze in onderlinge gemeenschap handen en voeten leert geven. De gerichtheid op onze drieenige God en Zijn Woord biedt ruimte voor onderlinge ontmoeting en gemeenschap. De gemeente die Paulus het lichaam van Christus noemt. En zoals het lichaam één is in al zijn verscheidenheid, zo mag er ook sprake zijn van verscheidenheid binnen het geheel van de gemeente.

‘De jeugd; het zal ons een zorg zijn.’

JBR

Barneveld juni 2014